

**Pitkäsillanranta 17,
Saariniemi**

Heikki Kaartinen 1912–1913

Pitkäsillanrannassa on nähtävissä, kuinka sulava ja pehmeä kansallisromanttinen jugend vaihtuu suoralinjaisempaan ja rationaalisempaan ilmaisuun. Asunto-osakeyhtiö Saariniemen julkisivuja hallitsevat kulmikkaat erkkerit. Myöhäisjugendhenkinen talo kattotorneineen sitoo näyttävästi yhteen Siltasaaren Kaisaniemenlahden puoleisten jugendtalojen fasadit.

Kuvassa vasemmanpuoleisin talo.

Heikki Kaartinen, katso luku Arkkitehteja ja suunnittelijoita.

**Pitkänsillanranta 15,
Niemelä**

John Elo ja S. Lahtinen
1907–1909

Asunto-osakeyhtiö Niemelä on tyylikäs-
tä jugendia, ja sen vaaleaksi maalattuja
rappauspintoja elävöittävät luonnonkivi-
upotukset ja kiviornamentit. Samoin tal-
lon nimi on kirjailtu pienistä kivistä sisä-
pihaporstin yläpuolelle. Päätykolmioiden
alapuolella on rappauskuviot, jotka muistuttavat kansallisromanttisessa hengessä
hirsisälvosta.

Kuvassa keskimäinen talo.

Elo ja Lahtinen olivat koulutukseltaan rakennusmestareita, joiden urista on vähän tietoa. Lahtinen valmistui rakennusmestariksi vuonna 1900 Helsingin teollisuuskoulusta. Niemelän suunnittelijana mainitaan myös J. Anttila.

Pitkänsillanranta 13

Emil Holm 1906

Kansallisromanttista jugendia inspiroi keskiaikainen linna-arkkitehtuuri, ja se näkyy Siltasaaren jugendkorttelin itäpäädyn talon ilmeessä. Linnavaikutelmaa tuovat kattotornit ja räystäslinjan alapuolella kiertävä ornamentti muistuttaa puolestaan linnanmuurin sakaroita. Julkisivua elävöittävät myös kivikoristeaiheet.

Asunto Oy Pitkäsillanranta 13 on kuvassa oikeanpuoleisin talo.

Emil Holm (1877–1968) oli koulutukseen rakennusmestari. Hän oli suomalainen olympiaedustaja vapaakiväärin 300 metrin henkilökohtaisessa ja joukkuekilpailuissa Tukholmassa 1912.

Hakaniemen torikatu 2, Ahtola

Heikki Kaartinen 1907

Hakaniementoria aikoinaan kehystäneistä jugendtaloista ovat jäljellä enää vain torin pohjoispuolella olevat Asunto-osaakeyhtiö Ahtola ja Asunto-osaakeyhtiö Haka. Kaartisen suunnittelema Hämeentien kulmarakennus, **Ahtola**, on lähemmin tarkasteltuna hyvin monimuotoinen. Julkisivua rikastuttavat puolipyöreät erkerit, erikokoiset ikkuna-aukot sekä kulmikkaat kattotornit. Ennen kaikkea talo huomataan yläkerroksen šakkiruudutuksesta.

Hakan tunnusmerkki on puolestaan torin suuntaan näkyvä torni lipputankoineen. Sen kivijalkakerros on luonnonkiveä ja julkisivuihin tuovat elävyyttä muodoiltaan vaihtelevat erkkerit. Tarkkasilmäinen saattaa havaita poikkipäätyjen alapuolella orna-

Sörnäisten rantatie 1, Haka

K. G. Grahn 1907

mentteja, joista yhdessä virnuilevat lapsen kasvot palmikkokehän keskellä. Talo muistetaan myös Venäjän vallankumousjohtajan V. I. Leninin piilopaikkana syksyllä 1917.

Kuvassa vasemmalla näkyy Helsingin Raitiotie- ja Omnibus-osakeyhtiön sähkövoimakeskus, joka toimi korttelissa 301 vuosina 1900–1914. Sen paikalle kohosi vuosina 1924–1929 arkkitehti Lars Sonckin (1870–1956) suunnittelema Arena-talo.

Karl Gustaf Grahn (1868–1907) valmistui arkkitehdiksi vuonna 1889.

Heikki Kaartinen, katso luku Arkkitehteja ja suunnittelijoita.

